

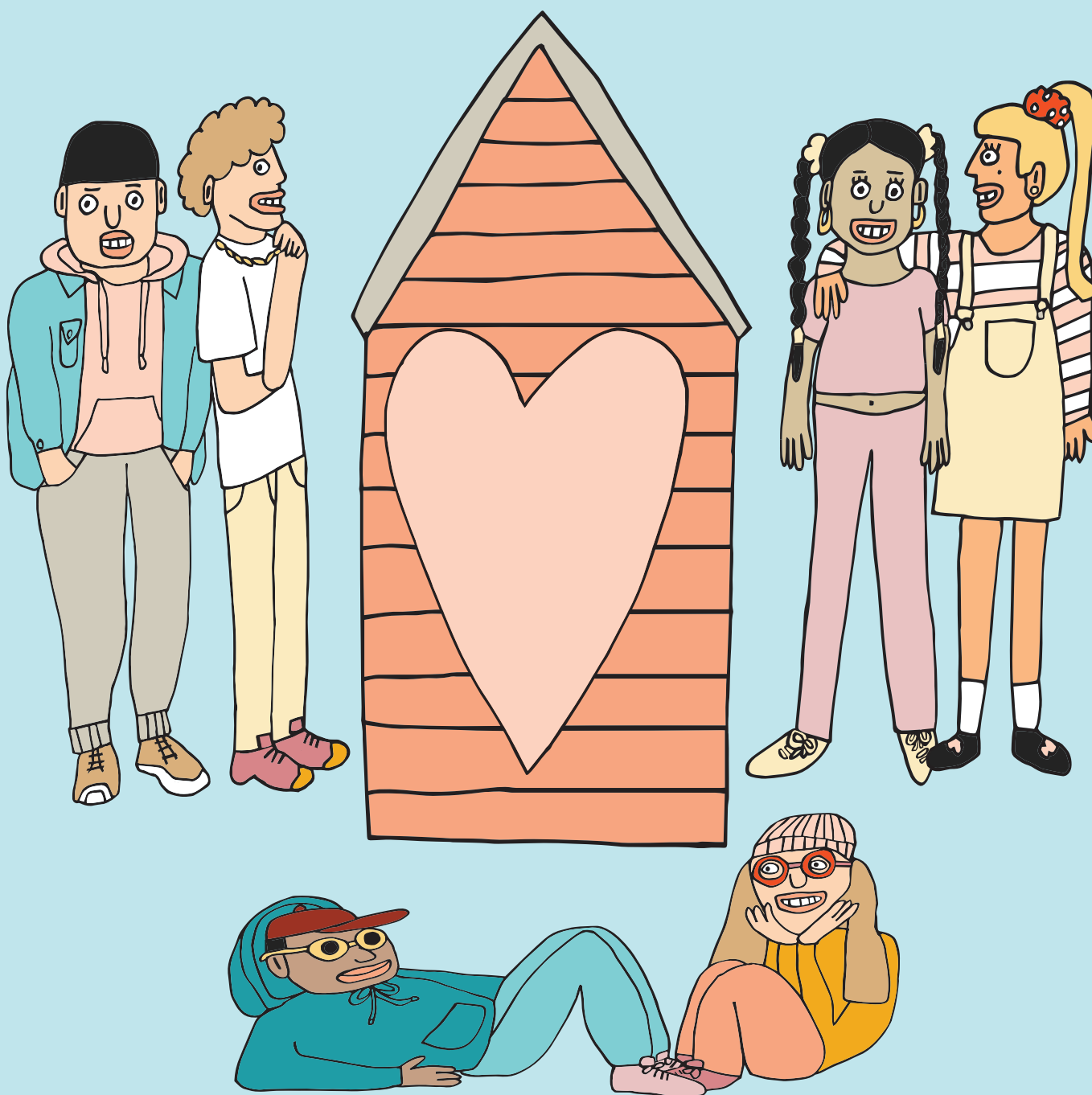

Redd Barna

Idé- og aktivitetshefte

Oppskrifter på hvordan vi ungdommer kan gjøre fritidsklubben til:

ET BRA STED Å VÆRE

HEI!

Jeg heter Johanne, er 19 år, og det er jeg som har satt sammen heftet du leser i akkurat nå. Det har jeg gjort fordi jeg vet at du kan være med på å gjøre fritiden til ungdommene der du bor, sykt bra. Da trenger du bare folk å samarbeide med, informasjon om alt du har mulighet til å gjøre, og kunnskap om hvordan du kan få det til. Jeg

håper dette heftet kan hjelpe deg litt på vei.

Ungdom over hele Norge ønsker seg steder å være på fritiden. Jeg vokste opp uten et ungdomshus eller en fritidsklubb på mitt hjemsted, og det er jeg ganske sur for. Nå har jeg endelig fått tatt det igjen.

For det siste året har jeg nemlig reist rundt på fritidsklubber for å finne ut av to ting:

- hva ungdommer mener er et bra sted å være, altså hva som gjør at en fritidsklubb er bra
- hvordan ungdom selv kan bidra til å gjøre fritidsklubben bedre der de bor

Jeg har vært på workshoper med klubbråd, klubbungdom og klubbansatte på fritidsklubber i

ulike deler av landet. Jeg har snakket med ungdomsråd, ungdomsorganisasjoner, lokalpolitikere og fagfolk. Jeg har sett klubber starte opp, og klubber som har vært nedleggingstruet.

Svaret på hva som gjør at en fritidsklubb er bra, er litt forskjellig fra sted til sted, men mange ting er også likt. På s. 4 og 5 kan du lese mer om dette.

Det aller viktigste som ungdommer jeg har snakket med sier, er at de ønsker et bra sted å være på fritiden, og at det stedet bygger vi best selv.

Lykke til med å gjøre fritidsklubben så bra som mulig der du bor!

Johanne

i

Det er ikke alt det var plass til å skrive om i dette aktivitetsheftet, derfor har vi samlet mer informasjon på nettsiden vår. Lurer du for eksempel på noe av dette:

- Hvordan starte klubb, klubbråd eller søke penger til aktiviteter på fritidsklubben
- Hva man kan gjøre for at alle skal få mulighet til å bruke klubben, for eksempel bedre tilrettelegging eller informasjon
- Hvordan finne ut hva ungdommer der du bor ønsker at skal bli bedre på fritiden

Du finner alt dette og mye mer på: reddbarna.no/fritidsklubb

Du kan gjøre fritiden til ungdommene der du bor, helt sykt bra! Med dette heftet er du allerede i gang

Dette heftet er til deg som er opptatt av fritidsklubb, enten du er ungdom på klubb, du er med i et ungdomsråd, elevråd, klubbråd, eller du kanskje er frivillig på den lokale fritidsklubben, eller noe helt annet.

Er fritidsklubben der du bor, et bra sted å være? Hva mener du at bør gjøres for at fritidsklubben skal bli enda bedre?

I dette heftet finner du oppskrifter på aktiviteter som du kan gjøre for å sette fritidsklubb på agendaen der du bor.

Klipp og lim sammen det som virker spennende for dere – bruk det dere har lyst til!

Heftet er delt inn i to deler:

DEL 1 – **HVA KAN BLI BEDRE DER DU BOR?**

Her får du tips om hvordan du kan finne ut hva som er utfordringer hos dere, og hvordan du kan gjøre de utfordringene om til løsninger. Du får også høre om hva ungdom rundt om i Norge mener er en bra fritidsklubb.

DEL 2 – **VET DU ALLEREDE HVA DU VIL AT SKAL BLI BEDRE PÅ DIN FRITIDSKLUBB?**

Da er det bare å sette i gang. I denne delen finner du oppskrifter på mange ulike aktiviteter dere kan gjøre.

Har du ikke klubb? Flere av de røde aktivitetene kan også gjøres for å få en fritidsklubb der du bor.

FRITIDSKLUBB:

Når vi bruker ordet **fritidsklubb** i dette heftet, snakker vi også om ungdomshus, ungdomskafeer og alle andre liknende åpne møteplasser for ungdom.

AKTIVITET:

Når vi snakker om **aktiviteter** i dette heftet, snakker vi om alt dere kan gjøre for å vise frem og fortelle om klubben og hva som trengs for at den skal bli bedre.

Hva mener ungdommer i Norge at gjør en fritidsklubb bra?

Redd Barna og Ungdom og Fritid har snakket med barn og ungdom rundt om i landet om hva som er bra med fritidsklubben, ungdomshuset eller den åpne møteplassen, og hva som kan bli bedre. Alt dette har vi samlet i en rapport som du kan lese på reddbarna.no/fritidsklubb

HVA ER BRA MED FRITIDSKLUBBEN?

Dette sier barna og ungdommene vi har snakket med:

- Fritidsklubben er et sted man kan være med venner og gjøre ting sammen med dem, enten det er å danse, spille basket, game, skate eller bare ha et sted å være.
- Det er bra å kunne møte folk på samme alder fra skolen og nærmiljøet på klubben, og samtidig møte ungdom fra andre skoler og som kanskje har en annen bakgrunn.
- Flere sier at om man ikke har venner i klassen, blir fellesskapet på fritidsklubben ekstra viktig.
- På fritidsklubben får man fri fra prestasjonspresset som man opplever på skolen eller på andre fritidsaktiviteter. Fritidsklubben er et sted man bare kan være seg selv uten å måtte prestere eller konkurrere.

«Klubben er viktig for at jeg skal kunne ha et sted å bare være meg selv. Et sted hvor jeg bare kan danse. Å få være i et miljø der jeg føler meg trygg og har noen å snakke med.»

Klubbungdom

REDD BARNA

Redd Barna er en organisasjon som arbeider for at alle barn skal få oppfylt sine rettigheter. reddbarna.no

UNGDOM OG FRITID

Ungdom og Fritid – Landsforeningen for fritidsklubber og ungdomshus er en barne- og ungdomsorganisasjon for brukere, ansatte og frivillige i kommunalt støttede fritidsklubber, ungdomshus og liknende åpne møteplasser. ungdomogfritid.no

HVA MÅ TIL FOR AT FRITIDSKLUBBEN SKAL VÆRE ET BRA STED Å VÆRE?

Det er flere ting som barn og ungdom sier at må på plass:

- **Klubbens lokale og plassering:** Fritidsklubben bør ligge på et sted i nærmiljøet som er enkelt å komme seg til og fra, og kollektivtransport bør passe med åpningstidene til klubben. Klubben må være gratis. Lokalet bør fungere bra som fritidsklubb og ha plass til alle som vil være der.
- **Åpningstider:** Ungdommene sier at fritidsklubben må være mye åpen, gjerne flere dager i uka, og ha lengre åpningstider.
- **Være med og bestemme:** Barn og ungdom ønsker å selv være med på å bestemme hva som skjer på klubben, hvilke aktiviteter man kan gjøre der, når klubben skal være åpen, og hvordan den ser ut.
- **Alle skal vite om og kunne bruke klubben:** Det trengs informasjon om klubben for at man skal vite at den finnes, og hva som skjer der. Både barn og ungdom, og voksne og foreldre, bør få denne informasjonen. Klubben må være tilrettelagt slik at alle kan bruke den, uansett om man feks. sitter i rullestol eller er hørsels-hemmet.
- **Ansatte på klubben:** De som jobber på klubben, er viktige. Barn og ungdom forteller at de ansatte bidrar til et godt miljø og at det skjer bra aktiviteter på klubben. Det å bli møtt av en voksen som kjenner deg, og som du er trygg på, har mye å si, forteller ungdommene. Det er en av flere grunner til at de kommer tilbake uke etter uke. Derfor må klubben ha ansatte som har tid og ressurser til alt dette.

DEL 1

HVA KAN BLI BEDRE DER DU BOR?

Her får du tips og verktøy du kan bruke for å finne ut hva som er utfordringer med fritidsklubben hos dere, og hvordan dere kan løse disse utfordringene.

Hvordan kan fritidsklubben din bli bedre?

Hva er de største problemene din klubb har? Denne sjekklisten kan hjelpe deg med å finne ut hva som haster mest å gjøre noe med. Fyll den inn, og finn ut hva du vil starte med å fikse opp i.

	JA	NEI	NOTATER:
Åpningstidene – er klubben åpen ofte nok og lenge nok?			
Lokalet – har klubben store nok lokaler slik at alle ungdommer som vil være der får plass?			
Aktivitetene – er det noe å gjøre for ungdommer med ulike interesser?			
Har klubben nok penger til aktiviteter og utstyr?			
Finnes det informasjon til ungdommer om klubben?			
Finnes det informasjon til voksne om klubben?			
Kan alle delta på klubben, uansett om man sitter i rullestol, er hørselshemmet eller synshemmet?			
Føler alle seg inkludert og trygge når de er på klubben?			
Er det lett å komme seg til og fra klubben, for eksempel med kollektivtransport?			

Til deg som er usikker på hva du skal svare på ett eller flere av punktene over:

Denne sjekklisten er ment å gi en oversikt over hva du eller dere synes er bra med klubben og hva som er problemer med klubben. Det er helt greit ikke å vite svarene på alle spørsmålene – det viktigste er at dere finner noe dere har lyst til at skal bli bedre. Spør gjerne en ansatt på klubben eller sekretæren i ungdomsrådet om det er noe du lurer på.

Til deg som er i et ungdomsråd og/eller elevråd: Vet du hva de ungdommene som dere representerer, mener om fritidsklubben? Ikke? Se oppskrifter på hvordan dere kan finne ut av dette på reddbarna.no/fritidsklubb

Hvordan kan du gjøre problemene om til løsninger?

Det er veldig få som vet like godt som deg hva problemene til klubben er. Det betyr ofte at du også vet hvordan klubben kan bli bedre. Noen klubber funker helt supert fra før, og det er jo bare fantastisk – men dere kan fortsatt være med på å komme med

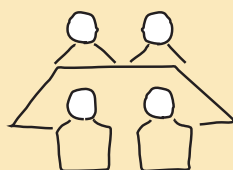
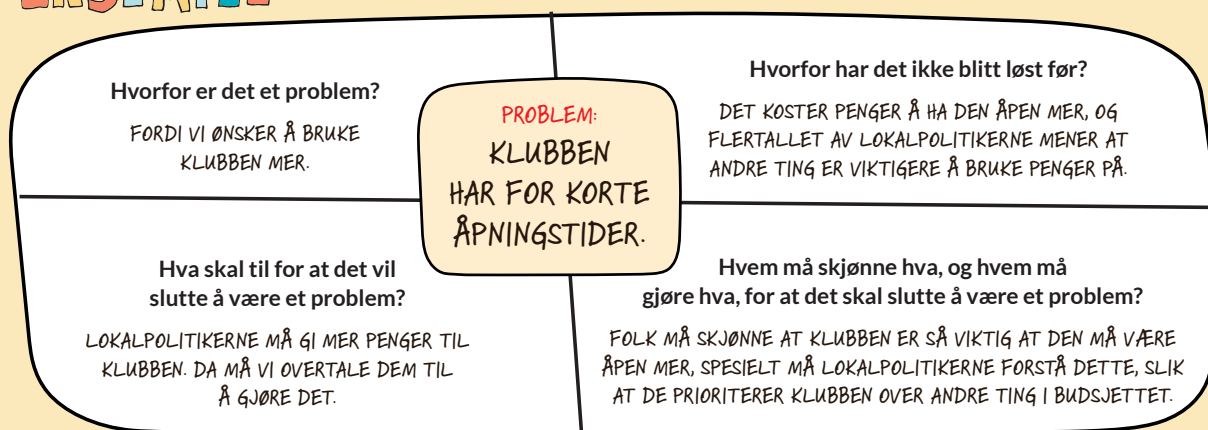
smarte ideer for få enda flere ungdommer inn på klubben eller få enda lengre åpningstider.

Med aktivitetene i dette heftet og ved å snakke med de andre som bryr seg om klubben der du bor, kan du sette i gang det du mener

trengs for å gjøre fritidsklubben bedre.

Under her finner du eksempel på hvordan du kan starte å jobbe med et problem, og hvordan du kan komme frem til aktiviteter som kan bidra til å løse problemet.

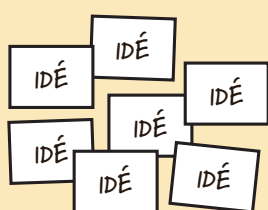
EKSEMPEL

MØTE

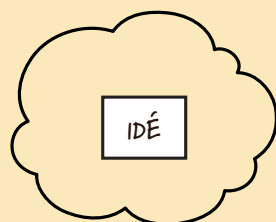
↑ PÅ NETTSIDEN REDDBARNANO.FRITIDSKLUBB FINNER DU DETTE SKJEMAET – SKRIV DET UT, OG FYLL DET INN.

Når du har funnet ut hva som skal til for at problemet blir løst, kan du invitere alle du kan tenke deg å samarbeide med på et møte for å snakke om hvordan dere kan få til løsningen. På møtet kan dere gjøre denne idémyndringen for å komme fram til aktiviteter som kan løse fritidsklubbens problem:

JA-FASEN

Sett dere ned med post-it-lapper, og lag et felles tankekart med løsningen på fritidsklubbens problem skrevet i midten. Hva slags aktiviteter kan man gjøre for å få til denne løsningen? Sett stoppeklokka på 3 minutter, og skriv ned alle ideene dere kommer på – altså alle mulige forslag. I denne fasen så er det «ja» til ALLE ideer. Se på aktivitetene i DEL 2 i dette heftet for inspirasjon.

DRØMMEKONKRETISERINGEN

Gå gjennom alle ideene, og samle sammen de dere liker best. Går det an å slå sammen noen ideer?

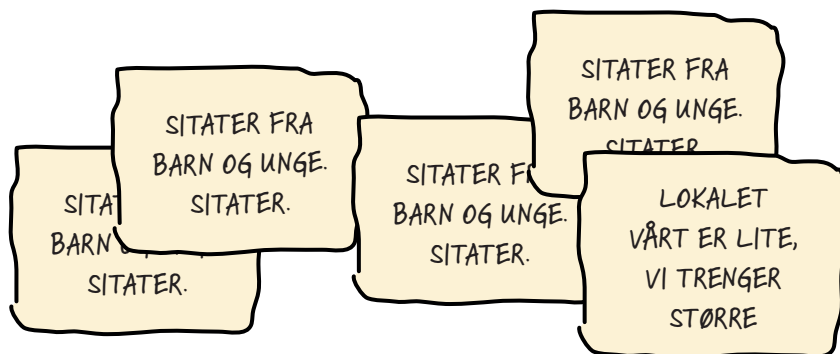
Hvordan kan man få til ideene i praksis? Er ideene gjennomførbare for dere?

PLANEN

Når dere har funnet ut hvilke aktiviteter dere vil gjennomføre, kan det være lurt å få en oversikt over hvem som skal gjøre hva, og når det må skje innen.

På reddbarna.no/fritidsklubb kan dere laste ned et skjema med akkurat dette – skriv det ut til møtet, og fyll det ut. I DEL 2 i dette heftet finner dere tips og råd om hvordan gjennomføre aktiviteter.

HVA GJØR DIN FRITIDSKLUBB BRA? SAMLE INN SITATER FRA KLUBBUNGDOM PÅ EN KLUBBKVELD

HVA ER DET FOR NOE?

Alle som bruker klubben, bør få være med på å fortelle om hva som er bra med klubben, og hva som kan bli bedre. En måte å gjøre det på er å samle inn sitater fra de som bruker klubben. Gjør det som en aktivitet på en klubbkveld. Sitatene kan brukes i aktivitetene og arrangementene du finner oppskrifter på videre i dette heftet.

HVA OPPNÅR DERE?

Når dere viser frem klubben til lokalpolitikere, i lokalavisen eller til ungdommer eller voksne som ikke kjenner til klubben så godt fra før, er det fint å vise fram hva klubben betyr for ungdommene som bruker den.

HVA TRENGER DU?

- post-it-lapper
- penner
- fire ark og tape
- minst en person til hvert spørsmål som kan notere ned hva folk sier, og forklare til deltakerne hva slags informasjon dere er ute etter
- *valgfritt*: ferdig utskrevet ark med omrisset av et hus på
- *valgfritt*: snacks til alle som svarer på spørsmålene

FREMANGSMÅTE FOR Å GJENNOMFØRE SITAT-AKTIVITETEN:

1. Før klubben åpner, skriver dere opp fire spørsmål på fire forskjellige ark og henger dem opp i et rom på klubben. Dere kan for eksempel spørre om dette:
 - *Hva er bra med klubben?*
 - *Hva ville gjort klubben bedre?*
 - *Hva ville du gjort på fritiden om du ikke var klubben?*
 - *Hva er «en bra fritid» for deg?*
2. På forhånd har du avklart med fire ungdommer eller ansatte som skal stå ved hvert ark. Fortell dem på forhånd at de skal forklare hva man skal gjøre, og notere ned hva ungdommene sier.

Når klubben åpner, kan man gi en kort fellesbeskjed om hva som skjer, og hva sitatene skal brukes til. Om dere har snacks, kan du si at alle som har svart på spørsmålene, får snacks.
3. La ungdommene gå rundt, og enten få dem til å skrive hva de tenker, på post-it-lapper som de så henger på veggen ved spørsmålsarkene, eller noter det de sier. Folk forteller ofte friere muntlig, og det blir det ofte best sitater av. Pass på at alle som bidrar, får vite hva sitatene skal brukes til og at de vil anonymiseres (altså at man ikke bruker navnet til personen sammen med sitatet deres hvis de ikke ønsker det.)

TIPS:

Dette er en aktivitet det kan være lurt å gjøre **før** dere setter i gang med de andre aktivitetene i dette heftet. Etter at dere har samlet inn sitater, kan dere bruke dem til å vise frem hva ungdom mener om klubben på mange forskjellige og kreative måter.

DEL 2

OPPKSRIFTER
PÅ AKTIVITETER
DERE KAN
GJØRE

I denne delen finner du oppskrifter på aktiviteter du kan gjøre. Aktivitetene kan vise frem hva som er bra med fritidsklubbtilbudet, eller hva ungdom mener bør gjøres med fritidsklubbens problemer.

Bruk oppskriftene til å gjennomføre aktiviteter, eller bruk dem som en sjekkliste eller bare til inspirasjon – dere velger!

Om dere ikke har bestemt dere for et tema eller en sak ennå, kan dere bruke spørsmålene på s. 7 for å finne ut hva som må forandres.

Aktivitetene er delt inn i blå og røde sider:

Den blå delen handler om hvordan dere kan vise frem hva som er bra med klubben:

INVITER FOLK INN PÅ KLUBBEN SÅ FLERE FÅR VITE OM DEN OG HVA SOM SKJER DER.

Aktivitetene viser hvordan dere kan invitere ungdom, voksne og politikere inn på klubben.

Den røde delen handler om hvordan dere setter en sak som er viktig for fritidsklubben på agendaen:

SI IFRA OM HVA SOM TRENGS FOR AT FRITIDSKLUBBEN SKAL VÆRE «ET BRA STED Å VÆRE».

Aktivitetene viser hvordan dere kan gå frem for å løse problemer som har med fritidsklubben å gjøre.

Til oppskriftene har vi laget ulike **maler og eksempler**. Du kan laste ned maler på invitasjoner, tekster og plakater du kan tilpasse til din klubb og din aktivitet. Alt dette finner du på nettsiden reddbarna.no/fritidsklubb

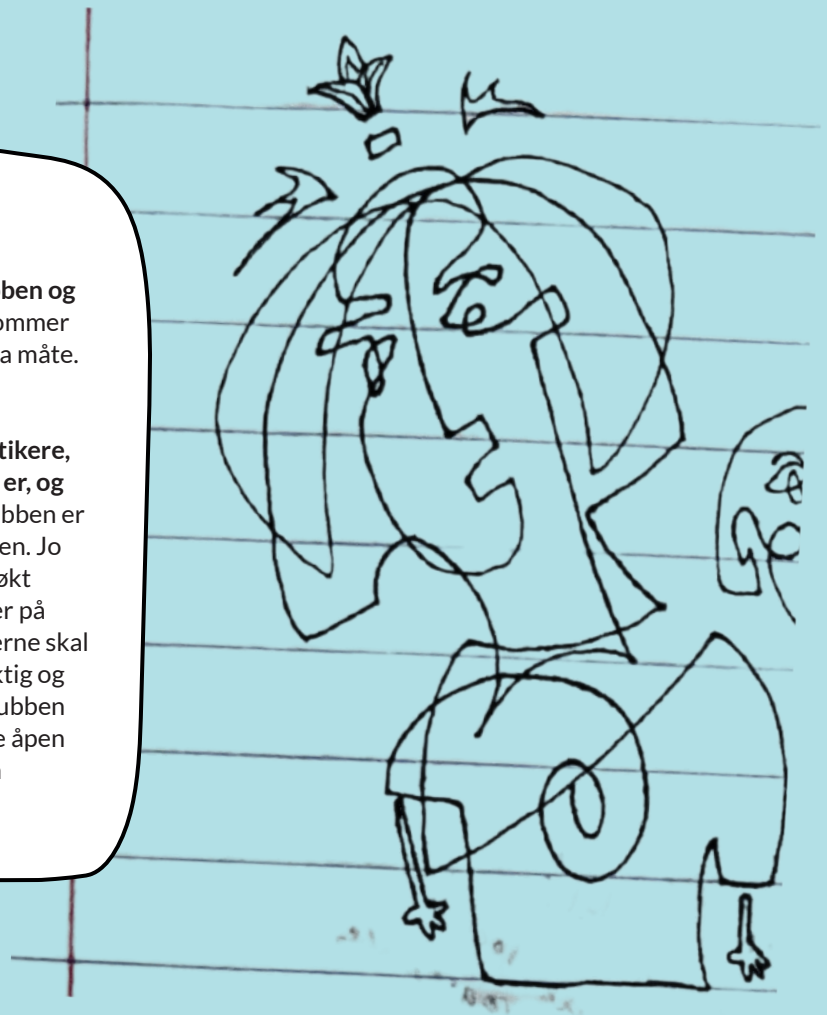
Inviter folk på klubben, så flere får vite om den og hva som skjer der

I den blå delen har vi samlet oppskrifter på hvordan du inviterer folk til klubben. Her finner du aktiviteter som kan introdusere flere ungdommer for klubben, og oppskrifter på hvordan du kan lage en åpen dag for voksne, foreldre og lokalpolitikere slik at de forstår hva klubben er, og hvorfor den er viktig.

De blå aktivitetene har to mål:

Flere ungdommer får vite om klubben og får lyst til å bruke den. Flere ungdommer snakker om fritidsklubben på en bra måte.

Voksne, som for eksempel lærere, fritidsledere, foreldre og lokalpolitikere, forstår mer om hva fritidsklubben er, og hva den betyr for ungdommer. Klubben er sterkere jo flere som bryr seg om den. Jo flere i lokalsamfunnet som har besøkt klubben, eller som vet hva som skjer på klubben, desto bedre. Lokalpolitikerne skal forstå bedre hvorfor klubben er viktig og hvorfor de må sørge for at fritidsklubben får nok penger, slik at den kan være åpen lenge nok, ha nok ansatte og ha bra aktiviteter.

INVITER UNGDOMMER TIL KLUBBEN

For å få flere ungdommer til å bruke klubben er det særlig to steder man kan lete: på skolen og på de andre fritidsaktivitetene som ungdom deltar på der du bor. Her er noen forslag til hvordan dere kan samarbeide med skolen og ulike ungdomsgrupper, som speideren, ungdomsorganisasjoner, ungdomspartier, fotballag og liknende, for å introdusere nye ungdommer til fritidsklubben.

TA DAGENS SISTE SKOLETIME PÅ KLUBBEN

MÅLGRUPPE: ungdommer som bruker og ikke bruker klubben

HVA ER DET FOR NOE?

Invitere en lærer til å ta med klassen sin på fritidsklubben og ha undervisningen der.

Alt etter hva klubben din har av lokaler og utstyr (lydstudio, dansesal, hobbyrom, symaskiner o.l.), kan dere ta kontakt med en

lærer som underviser i akkurat dette. Når elevene har siste time med læreren på klubben, er det jo bare å holde klubben åpen rett etterpå for de som vil bli igjen. Her kan dere foreslå å ha en omvisning for elevene og fortelle om hva som skjer på klubben. Om klubben deres har mulighet, kan dere også lokke med at det blir gratis mat eller en aktivitet for alle sånn at elevene blir værende videre på klubbkvelden.

HVA OPPNÅR DERE?

- Flere nye ungdommer blir introdusert til fritidsklubben og hva man kan gjøre der.
- Dere oppretter et bra samarbeid med skolen og de ansatte der som dere kan bruke til mye mer.

HVORDAN GJØR DERE DET?

1. **Snakk med klubblederen** deres for å høre om det går an å åpne klubben litt tidligere enn vanlig, slik at læreren og klassen kan komme og ha undervisningen der. Og spør om hva sjansene er for at det går an å servere gratis mat. Hva med å høre med matbutikken dere dere bor, om de vil sponse klubbkvelden med noe mat.
2. **Ta kontakt med en lærer** som kan være gira på å samarbeide med dere. Det kan være en lærer du har eller har hatt selv, eller du kan sende en e-post til en lærer du finner på skolens nettside. Du kan også ta kontakt med ledelsen på skolen for å spørre om hvem som kan ha lyst til å samarbeide.

TA MED KLUBBEN TIL SKOLEN

MÅLGRUPPE: ungdommer som bruker og ikke bruker klubben

HVA ER DET FOR NOE?

Om det er mange ungdommer på skolen som ikke kommer på klubben, kan du ta med klubben til dem. Vis frem og fortell om alt man kan gjøre på klubben, og hva klubben betyr for dere. Dere kan for eksempel stå i kantina og dele ut kake, klistremerker, ha loddtrekning med en kul premie dere finner på, dele ut brosjyrer med informasjon om aktivitetene dere har på klubben, eller gjøre noe helt annet. Bruk gjerne anledningen til å minne folk på når fritidsklubben er åpen. Dere kan også be folk skrive ned hva de tenker om klubben, anonymt og legge det i en postkasse. Da får dere vite mer om hva andre enn de som bruker klubben, mener om fritidsklubben.

HVA OPPNÅR DERE?

Dere får både vist frem hvem dere som bruker og er opptatt av klubben er, og dere får informert om hva som skjer på klubben. Dere kan få rekruttert nye ungdommer til å komme på klubben.

HVA TRENGER DERE?

- Informasjon om fritidsklubben (flyers eller brosjyrer)
- Noe gratis å dele ut (kake, drops eller klistremerker)
- Å informere på forhånd til skoleledelsen om at dere skal stå i kantina og fortelle om fritidsklubben

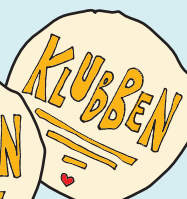
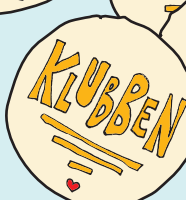
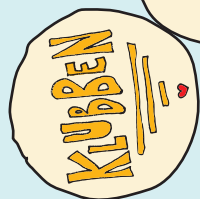
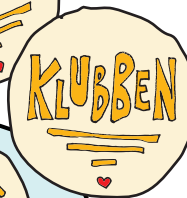
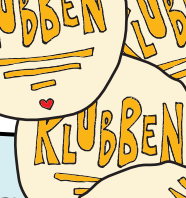
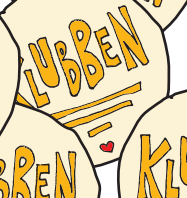
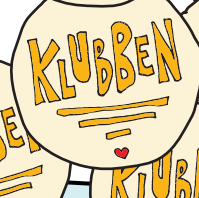
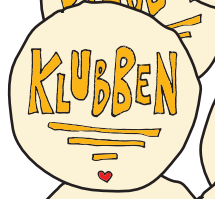
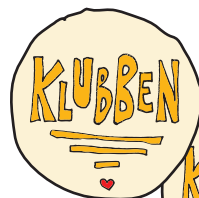
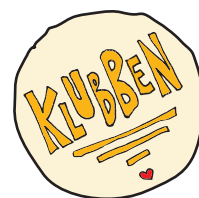
TIPS:

LAG KLUBBLOGO, KLISTREMERKER OG BUTTONS

Trykk opp klistremerker med logoen til fritidsklubben (hvis klubben har en logo), et kunstverk noen på klubben har laget, eller et slagord dere finner opp, som har med klubben å gjøre. Ved å google kan du ganske lett å finne et billig sted å få trykket opp klistremerker. Når de er ferdig trykket, er det bare å dele ut til alle som vil ha. Kanskje dere kan dele dem ut på skolen i et friminutt? Eller i

kantina når dere gjør aktiviteten rett ovenfor her? Får dere mange til å klistre klistremerket sitt på PC-en, mobildekselet eller andre synlige steder, så får dere promotert klubben skikkelig bra. En annen ide kan være å få tak i en buttons-maskin, og lage buttons med klubblogoen på.

Har ikke fritidsklubben en logo? Hva med å ha en konkurranse på klubben hvor alle kan designe forslag til logo, med en felles avstemning hvor dere velger ut det som blir klubbens offisielle logo.

SPEED-DATE MED UNGDOMMER SOM DELTAR PÅ ANDRE FRITIDSAKTIVITETER

MÅLGRUPPE: ungdommer som går på andre fritidsaktiviteter, og ungdommene som bruker klubben

HVA ER DET FOR NOE?

Inviter mange ungdommer til å komme til klubben for å fortelle om sine fritidsaktiviteter, og la klubbungdommene gå rundt for å snakke med dem.

HVORDAN GJØR DERE DET?

1. **Ta kontakt med ungdomsrådet**, og få dem til å hjelpe dere med å få oversikt over alle som arrangerer fritidsaktiviteter for ungdom der dere bor, som speideren, idrettsklubber og teaterskoler. Det kan også være ungdomspartier, ungdomsgrupper som Press – Redd Barna Ungdom, eller andre ungdomsorganisasjoner.
2. **Send disse ungdomsgruppene en invitasjon** til å holde en stand på fritidsklubben – altså å stå ved et bord de kan pynte med stæsjet sitt (plakat med logo eller navn, informasjon osv.), og fortelle om seg selv. Denne invitasjonen burde gå ut fire uker før dere inviterer dem til å komme, og inneholde (1) hvor det er, når de skal møte opp, hva det er for noe, og (2) hvorfor dere vil at de skal komme og delta.
3. **På dagen kan dere fordele klubblokalet mellom ungdomsgruppene** som takker ja til å komme. En gruppe kan sitte i en sofa, noen kan stå ved et bord eller kanskje en gruppe ønsker å stå ved en vegg der de kan henge opp plakater. Obs! Si ifra i forveien hvordan det blir.

HVA OPPNÅR DERE?

Ungdommene fra andre fritidsaktiviteter blir kjent med klubben og hva som skjer der. Klubbungdommene blir kjent med ungdommer fra andre miljøer og fritidsaktivitetene de holder på med.

Mange ungdommer vet ikke om halvparten av alt man kan gjøre der de bor, så gjennom denne aktivitetene får de vite om alle tilbudene.

«Jeg ville hatt en bedre fritid om jeg visste mer om tilbudene som finnes.»

Klubbungdom

«Vi må bli bedre på sosiale medier, det er ikke så mange som vet om oss.»

Klubbungdom

TIPS:

FÅ ALLE UNGDOMSGRUPPENE TIL Å SPRE ARRANGEMENTET

Har ungdomsgruppene dere skal invitere, sosiale medier? Lag et delebilde som de kan poste på sine kontoer. Dere kan også be alle

ungdomsgruppene sende inn en kort video hver hvor de sier en setning eller kort intro om hva de skal gjøre på klubbkvelden. Så kan

dere klippe det sammen til en promovideo som dere og ungdomsgruppene kan dele i sosiale medier.

På disse sidene foreslås det å lage planer, programmer, arrangement tekster og annet materiell. Eksempler og maler dere kan laste ned og bruke i planleggingen, finner dere på nettsiden: reddbarna.no/fritidsklubb

INVITER ALLE DER DERE BOR, PÅ KLUBBEN

Det er bra at folk dere dere bor skjønner akkurat hvor viktig klubben er, og hvorfor. Den mest effektive måten å sørge for det på, er å invitere dem på klubben for å bli litt kjent med de som bruker klubben, og lære om hvordan klubben fungerer.

ÅPEN DAG PÅ KLUBBEN

MÅLGRUPPE: ungdommer, lærere, foreldre og andre voksne, og / eller politikere

HVA ER DET FOR NOE?

En åpen dag handler om at du og andre ungdommer, sammen med de ansatte på klubben, kan åpne

dørene til fritidsklubben for hele lokalsamfunnet. Det kan være fordi dere vil få flere ungdommer til å bli kjent med klubben, eller fordi dere ønsker å vise frem klubben til lærere, foreldre, fritidsledere, lokalpolitikere eller andre voksne slik at de skal få vite om klubben og hva som skjer der.

Bruk oppskriften nedenfor, og se på eksemplene på s. 18 og 19 for å få inspirasjon til hva dere kan gjøre på den åpne dagen dere vil arrangere.

HVORDAN GJØR DERE DET?

1. SETT NED EN ARRANGEMENTSGRUPPE

Inviter ungdommer og en ansatt på klubben til å planlegge den åpne dagen. Dere kan invitere ungdommer fra klubben, ungdomsråd, elevråd eller andre ungdomsgrupper. Start med å invitere alle sammen til et planleggingsmøte.

PLANLEGG DEN ÅPNE DAGEN

På det første møtet deres må dere lage en oversikt over hvem som skal ta ansvar for hva, og når det skal gjøres. Avtal å møtes i gruppa minst to ganger etter det, for å sjekke ut hvordan det går med alle oppgavene.

Arrangementsleder: Pek ut en person som leder av gruppa. Lederen passer på at alle får gjort det de skal innen fristene dere bestemmer, og har ansvar for budsjettet. Spør gjerne en som jobber på klubben om hjelp til å søke penger for å arrangere den åpne dagen.

Lederen må også lage en plan for hvor og når alle aktivitetene skal skje på selve dagen. Denne planen må alle vite om som skal delta.

Deretter fordeler dere oppgaver som må gjøres i forkant av den åpne dagen og på selve dagen. Når dere skal fordele oppgaver, kan de deles i de to kategoriene på neste side.

«Noen får ikke komme til klubben fordi foreldrene er redde.»

Klubbungdom

PLAKATEKSEMPLER FINNER DU PÅ
REDDBARNA.NO/FRITIDSKLUBB

FØR DAGEN: Markedsføring, invitasjoner og logistikk

- **Skriv en arrangementstekst** – en kort invitasjon som forklarer hva som skal skje på den åpne dagen, når det skal skje, og adressen til klubben. Invitasjonen kan dere sende til dem dere ønsker at skal delta. Dere kan også sende den til lokalavisen og bruke den i sosiale medier. Skal dere invitere politikere til den åpne dagen? Se tips fra en lokalpolitiker på s. 28 om hvordan dere kan ta kontakt.
- **Lag plakater og spre ordet** – heng opp plakater der dere bor. Hvor er de personene dere ønsker at skal komme på den åpne dagen. Tenk igjennom dette. Kan det være lurt å henge opp plakater på butikken? På biblioteket? På skolen (husk lærerværelset) eller på rådhuset? Kanskje dere kan få kirken/moskeen til å henge opp plakater hos seg og fortelle om arrangementet? Spre også plakaten i sosiale medier. Dere kan få lokale organisasjoner til å dele den i Facebook-grupper og på Facebook-sider og Instagram. Viktigst av alt: Send en e-post til skoleledelsen og be dem sende ut plakaten gjennom skolemeldingsappen.
- **Fiks det praktiske** – Lag en liste over alt praktisk som må ordnes. Hva trenger dere til det som skal skje i programmet på den åpne dagen? Vil dere låne bålpanner eller partytelt? Har dere snacks til alle som kommer? Hvem fikser pynten og baker kaken? Om dere ikke har så mye penger, kan dere prøve å gå til en matbutikk og spørre om dere kan få noe frukt eller bakverk de ikke har fått solgt, og ellers hadde måttet kaste.

SELVE DAGEN: Programposter og politiker-ansvar

- **Aktivitetsansvarlige** – Fordel de praktiske oppgavene: hvem lager og arrangerer Kahoot? Hvem holder tellingen på ping-pong-turneringen? Hvem lager maten, og passer på at den blir delt ut? Skal noen holde tale, og skal noen dele ut diplomer? Sjekk at dere kan printe ut diplomer på klubben eller på forhånd.
- **Person-ansvarlige** – Fordel hvem som passer på at alle som kommer blir godt tatt imot og skjønner hva som skjer. Kanskje dere vil ha omvisninger på klubben for de som kommer? Om politikere og journalist fra lokalavisen kommer, må noen ha ansvar for å passe på dem under hele dagen.

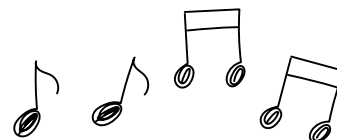
TIPS:

Send en melding etter hvert planleggingsmøte til alle som er med i arrangement-gruppa.

Her må det stå to ting:

- hva som ble bestemt
- hvem som har ansvaret for å følge opp det som ble bestemt

EKSEMPLER PÅ ÅPNE DAGER:

ÅPEN FAMILIEDAG MED POLITIKERE OG OPPVISNINGER

Inviter til en åpen familiedag med aktiviteter for barn, ungdommer og voksne. Dette er et supert arrangement for å vise voksne og foreldre hva som skjer på klubben, hvor den er, og hvem som går der. Dere kan også invitere lokalpolitikere til denne typen åpen dag og lage et program med taler fra ulike ungdommer, oppvisninger og utstillinger med det ungdommene på klubben har laget.

PLAKATEKSEMPLER FINNER DU PÅ REDDBARNA.NO/FRITIDSKLUBB

LAG KUNSTUTSTILLING PÅ KLUBBEN

I god tid før den åpne dagen kan du sammen med de klubbansatte invitere til en kunstworkshop der ungdommer lager kunst. Utstillingen kan handle om livet på klubben. Enten kan ungdommene lage kunst om hva de liker med klubben selv, eller så kan de illustrere et sitat fra en annen ungdom på klubben. (Se samle inn sitater aktivitet på s. 9). Når dere har nok kunst til å lage en utstilling, er det bare å sette i gang med å lage et arrangement. Inviter alle i lokalsamfunnet, og inviter gjerne en lokal kunstner til å åpne utstillingen. Utstillingen kan også vises på et større arrangement på klubben sammen med andre aktiviteter.

LANSERINGSFEST AV KLUBBSANG

Lag og lanser en sang om klubben med en folkefest hvor alle i lokalsamfunnet kan komme.

Start med å lage en klubbsang:

Inviter alle på klubben som ønsker å være med på å lage en sang, til å møtes i lydstudio sammen med en på klubben som vet hvordan man lager beats. Ha en felles idémyldring om hvordan sangen bør være, og bruk sitatene fra klubbungdommene som inspirasjon. (Se samle inn sitater aktivitet på s. 9) Fordel verselinjer på de som deltar, og finn ut hvem som har hovedansvar for refreng. Skriv ut teksten og spill inn sangen.

Lag en åpen dag med slippfest:

Når sangen nærmer seg klar for slipp, er det bare å mobilisere til en fest. Med en folkefest kan dere vise ulike voksne der dere bor, hvor bra klubben er, og flere får vite om den. For å få ungdommer til å komme kan dere ha åpent for voksne frem til et bestemt tidspunkt, og bare ha åpent for ungdommene etter det. Husk å invitere lokalavisen til folkefesten slik at de kan skrive en sak om sangen og slippfesten.

TIPS:

KURS POLITIKERE OG VOKSNE GJENNOM EN BINGO

Den beste måten å la voksne forstå hvorfor klubben er viktig, er å la dem få prøve seg på klubbaktivitetene under den åpne dagen. Lag klubb-bingo med aktiviteter. Del ut bingo-ark når de kommer, og når de har fått bingo, har de blitt ferdig utdannede klubbambassadører (se også tips om klubbambassadørbevis og diplomer på s. 20.) Eksempel på bingo-ark finner du på reddbarna.no/fritidsklubb.

INVITER FAU TIL Å HA MØTE PÅ KLUBBEN

Tips Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) på skolen din om at de kan ha et møte på klubben når den ikke er åpen for ungdommer. På møtet kan dere gi dem en omvisning på klubben og presentere klubbens tilbud. Slik får flere av foreldrene vite om fritidsklubben, og FAU kan bidra til å spre informasjon om klubben til andre foreldre. Hvis ikke det passer for FAU å komme til klubben, kan dere foreslå at dere forteller om klubben for dem på et av de vanlige møtene deres.

HVA ER FAU?

Foreldrerådets arbeidsutvalg består av foreldre fra hver klasse på en skole som blir valgt til å være med i en gruppe som representerer alle foreldrene. FAU er foreldrenes stemme på skolen og tar opp saker som de mener er viktige. FAU er litt som et elevråd for foreldrene.

POLITIKERDAG PÅ KLUBBKVELDEN

Inviter til en åpen politikerdag en dag hvor klubben uansett er åpen. La dem ta del i de aktivitetene dere vanligvis har, eller gjør noe helt nytt. Slik kan dere vise politikerne hva som skjer på klubben, og hva klubben betyr for dere. Pass på at dere er tydelige på hva dere er ute etter fra politikerne når dere sender ut invitasjoner. Skal de inviteres inn for å lytte til dem som bruker klubben? Er de der for å fortelle dere hva de selv mener? Vil dere ha et idéverksted og snakke sammen om hva som kan og burde gjøres for at klubben skal bli bedre? Hvis klubben har et rom dere kan trekke dere litt tilbake til, kan dere invitere inn de mest engasjerte ungdommene dit sammen med politikerne for en samtale. Forbered gjerne en tale til politikerne. Dere kan også invitere lokalavisen til en slik åpen dag hvis dere ønsker å få mer oppmerksomhet.

SKAP LØSNINGER SAMMEN MED POLITIKERNE

Inviter klubbungdommer, ungdomsråd, elevråd, ungdomsorganisasjoner og lokalpolitikere til et møte. Del deltakerne inn i grupper på fire til seks personer som sitter sammen. Det er lurt at gruppene har en blanding av lokalpolitikere og ulike ungdommer. På hvert bord må det være en som tar notater, og en ungdom som styrer ordet. Ordstyreren på hvert bord får to ark:

- Et ark har spørsmål om utfordringer eller problemer klubben har som gruppen må snakke om hva man kan gjøre noe med.
- Det andre arket har sitater fra klubbungdommene om hva de mener om klubben som dere kan bruke for å starte samtalen. (Se samle inn sitater aktivitet på s. 9).

På slutten av dagen må hver gruppe presentere minst én ting som kan gjøres for å endre på utfordringer eller problemer med klubben, og hvordan de tenker at dette kan gjennomføres.

TIPS:

BRUK PRESS – REDD BARNAS UNGDOMS DIALOGVERKTØY:

Et utprintbart brettspill som er ment å spilles av ungdommer sammen med politikere, hvor målet er å lage gode politiske løsninger sammen.

Du finner dette på reddbarna.no/fritidsklubb

DIPLOM OG AMBASSADØRBEVIS-EKSEMPLER
FINNER DU PÅ REDDBARNA.NO/FRITIDSKLUBB

TIPS:

FÅ DE VOKSNE TIL Å KJENNE PÅ ET ANSVAR FOR KLUBBEN

Lag et **diplom** eller et **klubb-ambassadørbevis** til den åpne dagen. På ambassadørbeviset kan dere dekorere med sitater fra klubbungdommer om betydningen av fritidsklubben. (Se samle inn sitater aktivitet på s. 9) Dette kan dere bruke som premie til dem som klarer bingoen (se tidligere bingo tips på s. 18).

Politikere liker å bli satt pris på, og det er viktig at de kjenner på et

ansvar for fritidsklubben. Derfor kan det være fint å gi politikere diplom for noe så enkelt som «en super innsats for oss på klubben» eller «Vær en superhelt for fritidsklubben», alt ettersom hva dere tenker passer best.

Hvis politikeren har gjort noe veldig bra for klubben, for eksempel ved å bidra til at klubben fikk nok penger, kan man jo synliggjøre dette ved å skrive:

«Diplom for at du stemte JA til å gi penger til klubben! Nå gleder vi oss til å se hva du gjør for oss i klubben i budsjettet til neste år.»

Ram inn diplomene dere gir til politikere, og be dem henge det opp på veggen på kontoret sitt. Med sitater fra klubbungdommene på diplomet blir det en påminnelse om hvor viktig fritidsklubben er.

UNDER ÅPEN DAG PÅ BJØRNDAL FRITIDSKLUBB FIKK POLITIKERNE OVERLEVERT AMBASSADØRBEVIS MED OPPFØRDRING OM Å VÆRE EN GOD AMBASSADØR FOR KLUBBEN.

Si ifra om hva som trengs for at fritidsklubben skal være «et bra sted å være»

Med aktivitetene i denne røde delen, kan dere få politikerne til å endre på og bestemme politikk som bidrar til at fritidsklubben deres kan bli bedre. Flere av aktivitetene kan også gjøres om man ikke har fritidsklubb og ønsker at en klubb skal starte opp der dere bor.

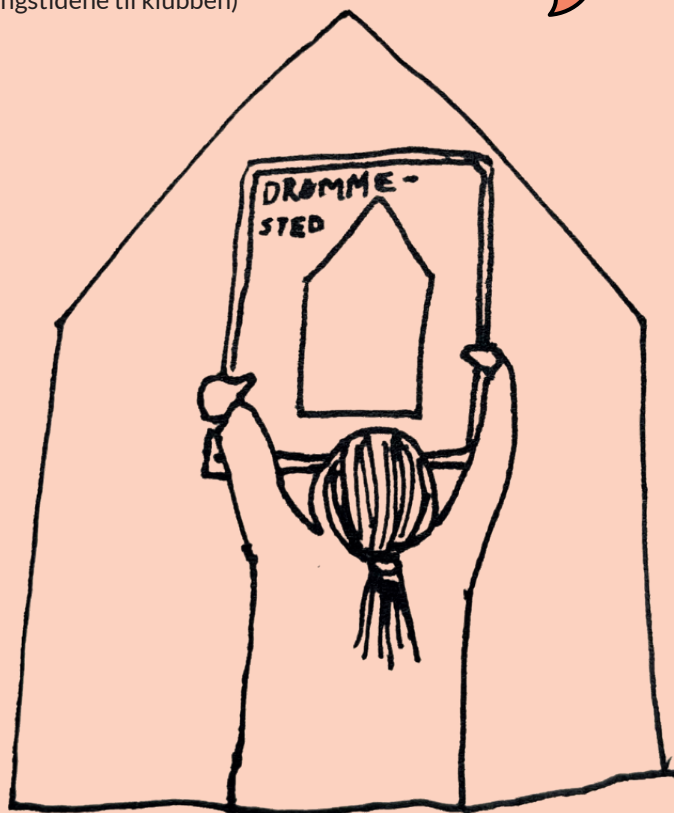
Dette er aktiviteter hvor dere kan si ifra om utfordringer slik som:

- lokalene og rommene på klubben ikke passer ønskene og behovene til ungdommene
- det er for korte åpningstider på klubben
- klubben burde få flere ansatte
- det trengs flere ting å gjøre på klubben (enten det er en dansesal dere trenger, et lydstudio eller et kjøkken der man kan bake og lage mat)
- klubben står i fare for nedleggelse, og dette ønsker dere å få stoppet
- det er vanskelig for ungdommer å komme seg til og fra fritidsklubben med kollektivtransport (kollektivtransporten der dere bor, er ikke tilpasset åpningstidene til klubben)

«Vi burde ansette flere folk. Og gjøre klubben litt større så alle får plass.»

Klubbungdom

Målet med de røde aktivitetene er å overbevise politikerne der dere bor, om at det er viktig at de prioriterer ønskene deres når de skal ta avgjørelser som påvirker fritidsklubben.

«Det er ekstremt viktig å besøke klubben i nærheten av deg, for å skjønne hvor nødvendig den er for samfunnet ditt. Og det er derfor klubber trenger så mye støtte som mulig fra deg, enten du er en politiker, forelder eller fotballtrener.»

Klubbungdom

INVITER EN LOKALPOLITIKER PÅ KLUBBRÅDSMØTE, ENTEN ÉN GANG ELLER JEVLIG

MÅLGRUPPE: politikere

HVA ER DET FOR NOE?

Du kan invitere lokalpolitikere til å komme til klubben. De vil sannsynligvis komme fordi mange politikere ønsker å besøke fritidsklubbene i sin kommune. Her er noen forslag til hvordan dere kan planlegge og gjennomføre møter. På møtene kan dere enten diskutere en konkret sak eller snakke mer generelt om fritidsklubben.

HVORDAN GJØR DERE DET?

For å vise politikerne hvor viktig klubben er, er det best å vise dem hvordan en vanlig dag på klubben ser ut, hva som skjer der, og la dem møte ungdommene som bruker klubben.

Én måte å gjøre det på er å si til kommune-/bydelsdirektøren at dere ønsker å ha en fast representant fra kommunestyret/bydelsutvalget på noen av klubb- råds møtene deres. Da kan direktøren velge en lokalpolitiker som har ansvar for å ha kontakt med dere jevnlig.

Hvis dere heller vil invitere inn forskjellige politikere, kan dere invitere dem til klubben en gang i måneden. Så kan politikerne fordele hvem som kommer når. Spør kommune-/bydelsdirektøren hvordan dere kan fikse dette, så er dere i gang!

Om dere ikke har lyst til å ha en politiker på alle møtene deres, men heller bare vil at en politiker skal komme innom én gang, er det

også mulig. Dette kan være et møte hvor politikerne kan fortelle hvordan de jobber, og dere kan gi innspill tilbake om hva som er viktig for dere på klubben. Se info om åpne dager med politikere på s. 18 og 19 for å få tips om hvordan dette kan gjøres.

HVA OPPNÅR DERE?

Politikerne får en bedre forståelse om hva som skjer på fritidsklubben, og betydningen av klubben. Dette kan bidra til at de vil tale klubbens sak i møte med kommunestyret/bydelsutvalget og når man skal bestemme hvor mye penger klubben skal få.

HVORDAN INVITERE POLITIKERE?

- 1. Send ut invitasjon** til politikerne i god tid i forveien. De er ofte travle mennesker, så prøv å være så konkret som mulig i invitasjonen om hva det handler om, og ha med dato, tid og sted. Hvis ikke dette er klart, må dere først bestemme dere for det. Spør en voksen på klubben hvis du trenger hjelp til å sende ut invitasjon. Vurder hvordan dere skal sende invitasjon. Det kan være hyggelig med en invitasjon i postkassen, eller det kan være like enkelt å sende invitasjonen på e-post. E-post- og postadressen til politikere finner dere på nettsiden til kommunen/bydelen.
- 2. Ha et planleggingsmøte** før politikerne kommer, hvor dere bli enige om hvordan dere skal ta imot politikerne. Hvem sier hva? Hva er målet deres med besøket?

DELTA PÅ ÅPEN HALVTIME I KOMMUNESTYREMØTET

MÅLGRUPPE: politikere

HVA ER DET FOR NOE?

Mange kommunestyre og bydelsutvalg har en ledig halvtime før møtene sine, hvor folk i lokalbefolkningen kan komme for å snakke om sakene de er opptatt av. På nettsiden til kommunen din står det når de har møter, og hvordan du kan delta på den åpne halvtimen i din kommune.

HVORDAN GJØR DERE DET?

1. Send en e-post til kontaktpersonen for kommunestyret og spør om dere kan delta på åpen halvtime. Hvis dere får mulighet til å delta, så må dere sende kort info om temaet dere vil ta opp, og hvilke spørsmål dere vil at kommunestyret skal svare på.
2. Vil dere fortelle om betydningen av fritidsklubben generelt? Eller vil dere sette søkelyset på en spesiell sak dere ønsker å fortelle politikerne om, som har med fritidsklubben å gjøre? (se s.x). Spør hvor lang tid dere får til å prate og planlegg hva dere skal si på forhånd.
3. Hold gjerne en liten presentasjon om hvem dere er, hva som skjer på klubben, og hva klubben betyr for dem som bruker den. Dere kan tenke kreativt rundt hvordan dere vil fortelle om klubben. Kanskje kan dere lage en promovideo om klubben eller en Powerpoint med bilder fra klubben. Husk å si ifra på forhånd om dere trenger prosjektor til å vise presentasjon eller film.

HVA OPPNÅR DERE?

Hvis en politiker ikke kan komme til klubben, er det å delta i åpen halvtime en fin måte å «ta med» klubben til lokalpolitikeren på. Politikerne vil forstå mer om betydningen av klubben, eller om utfordringer dere har med fritidsklubben som dere ønsker hjelp fra politikerne å løse.

«Det er vanskelig for oss når vi «bare» er frivillige, og ikke har dette som jobb. Nå for eksempel, skulle jeg egentlig vært på trening. Det hadde vært lettere å prioritere klubben om dette var en stilling.»

Klubbungdom

SKRIV LESERINNLEGG

MÅLGRUPPE: Folk flest, politikere

HVA ER DET FOR NOE?

Å skrive et leserinnlegg til lokalavisen er en av de mest effektive grepene for å få folk der dere bor (inkludert politikere), til å skjønne mer om fritidsklubben, og hva som skal til for at den skal bli bedre. Du kan skrive et leserinnlegg som en enkeltperson eller sammen med andre. Tips: Du kan også få mange ungdommer eller representanter fra ungdomsgrupper til å signere innlegget. Husk at jo kortere et leserinnlegg er, jo mer sannsynlig er det at det blir plass i avisen til dere. Prøv å holde det til enten 1800 tegn (kortinnlegg) eller 3000 tegn (hovedinnlegg) inkludert mellomrom.

HVA OPPNÅR DERE?

Med et leserinnlegg oppnår dere å få fortalt om klubben eller saken deres til alle som leser lokalavisen. På den måten kan dere få oppmerksomhet om fritidsklubben eller saken deres der dere bor. Hvis dere ønsker å få politikere til å endre mening om noe, kan det være lurt å skrive et leserinnlegg hvor dere henvender dere til lokalpolitikere.

TIPS:

Dere kan også skrive leserinnlegg som handler om fritidsklubber i hele landet, dvs. ikke bare om noe som skjer lokalt hos dere. For eksempel at dere vil at alle ungdommer skal ha mulighet til å gå på en fritidsklubb der de bor. Når det handler om noe som er relevant mange steder i landet, kan dere sende inn leserinnlegget til Aftenposten Si:D eller VGs 25 under 25. Å komme på trykk er ofte lettere enn man tror.

1) Aspehaug, MG. (2021) «Skal kommuneøkonomien nok en gang gå utover ungdommen?» Smp.no <https://www.smp.no/meninger/leserinlegg/i/V9o-Rop/skal-kommuneøkonomien-nok-en-gang-ga-utover-ungdommen>

HVORDAN GJØR DERE DET?

1. Før du begynner å skrive: Lag et tankekart hvor du skriver opp alt det er viktig å få med. Tenk på hvem du skriver til, og hvorfor dette er viktig akkurat nå.
2. Skriv i vei! Ikke vær kritisk - du kan heller slette det du ikke liker, etterpå.
3. Når du har skrevet ut alle tankene dine, kan du begynne å lage disposisjon og tenke på struktur:

Tittel

Ta dette til slutt. Tittelen kan for eksempel være et lite, sterkt sitat fra teksten din. Et annet tips er å tenke: «Hvordan kan jeg si det jeg skrev i innledningen, på åtte ord eller mindre?» De fleste aviser hjelper deg med å komme på en bra tittel også.

Innledning

Dette skal bare være en kort introduksjon og teaser til teksten din. Presenter problemstillingen kort og hvorfor den er viktig akkurat nå.

Hoveddel

I denne delen skal du gå i dybden og forklare hva som er problemet og hvordan det påvirker folk. Bruk de viktigste punktene som kom frem i tankekartet som stikkord. Det er lurt å prøve å holde seg til 2-3 argumenter. Presenter gjerne en løsning - dette kan f.eks. være at klubben trenger flere ansatte eller lengre åpningstider.

Teksten din virker mer troverdig om du har fakta og tall som kan backe argumentene dine. Likevel er det ofte personlige erfaringer og eksempler som får leseren over på din side. I hoveddelen kan du trekke inn f.eks. hva klubben har betydd for deg personlig. Kanskje kan det passe å ha med sitater fra klubbungdommer om hva klubben betyr for dem. (Se sitat aktivitet på s. 9). Teksten må være lett å følge med på, så stykk den opp med mange avsnitt med gode overganger.

Avslutning

Avslutningen er et siste, kort avsnitt i teksten. Nå kan du trekke en linje tilbake til hva du skrev i innledningen. Tenk at hvis man bare leser innledningen og avslutningen, skal man forstå alt det du vil få frem i leserinnlegget. Den siste setningen må være direkte, som et slagord, som oppfordrer noen til å ta ansvar for å fikse problemet.

«Her er det mange som ikke har råd til aktiviteter, som får opplevelser med klubben. Men vi trenger penger for å fortsette med disse tingene.»

Klubbleder

«Noen blir redde når 10. klassingene er her sammen med oss fra 8. klasse.»

Klubbungdom

«Små plasser trenger ungdoms-klubb for å ha noe å gjøre.»

Klubbungdom

UNDERSKRIFTS- KAMPANJE

MÅLGRUPPE: politikere,
folk flest

HVA ER DET FOR NOE?

Hvis dere ønsker å få til endring i en sak som angår fritidsklubben, kan dere lage en underskriftskampanje. Da kan dere engasjere folk der dere bor, og få med så mange som mulig til å signere kampanjen og støtte saken.

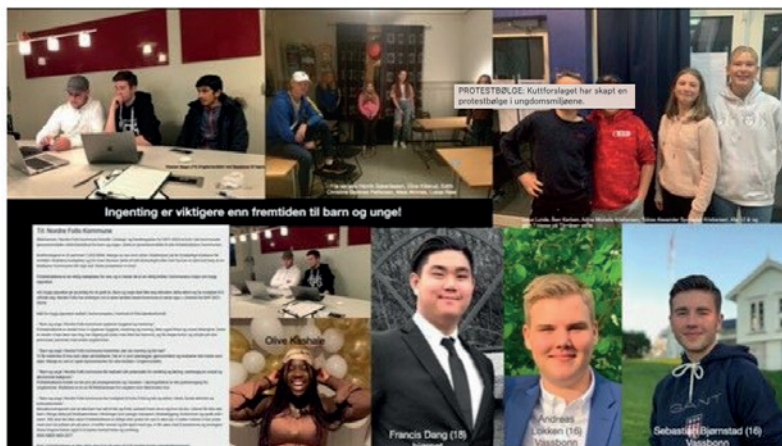
Får dere underskrifter fra minst to prosent av innbyggerne i kommunen deres, eller 300 underskrifter hvis kommunen har flere enn 15 000 innbyggere, så må lokalpolitikerne diskutere saken deres i kommunestyremøtet. Underskriftskampanje kan derfor være effektivt for å synliggjøre en sak for politikere. Selv om du ikke har stemmerett eller har fylt 18 år, kan du fremme din sak i kommunen.

HVORDAN GJØR DERE DET?

Dere kan **samle inn underskrifter fysisk**, eller **opprette en digital underskriftskampanje** på www.minsak.no.

Enten dere lager en digital eller fysisk underskriftskampanje, vil dere trenge en tekst som oppsummerer hva saken er, og hva det er dere ber folk skrive under på. Du finner en mal til underskriftskampanje-tekst og signatur-ark på nettsiden reddbarna.no/fritidsklubb.

For at så mange som mulig skal få vite om underskriftskampanjen deres, er det lurt å ta kontakt med lokalavisen og spørre om de vil skrive en sak om dere og kampanjen. Husk å fortsette og fortelle lokalavisen om hva som skjer med underskriftskampanjen videre, og spesielt om den blir tatt opp og stemt over i kommunestyret. Dere kan også skrive et leserinnlegg, se s. 24 for tips om dette. Bruk sosiale medier til å dele og spre underskriftskampanjen deres for å få så mange underskrifter som mulig.

PROTESTBØLGE: Kuttforslaget har skapt en protestbølge i ungdomsmiljøene.

– Ikke kødd med det!

Ungdomsmiljøene protesterer mot rådmannens forslag om et kutt på over 1,6 millioner kroner som kan ramme fritidsklubbene hardt.

Ungdommer i Nordre Follo startet underskriftskampanje for å redde fritidsklubbene.

HVA OPPNÅR DERE?

Oppmerksomhet om saken deres blant politikere og folk der dere bor.

Hvis saken deres behandles av kommunestyret eller bydelsutvalget, er det mulig at politikerne vil velge å støtte saken deres.

Om de stemmer ned saken deres, så får dere mulighet til å se hvem av politikere fra de ulike partiene

som stemmer ja og hvem som stemmer nei. Det kan være viktig informasjon for å vite hvilke politikere som bryr seg om saken deres og som dere kan snakke med og kanskje samarbeide med videre.

ENIG!

Navn Etternavn

Navn Etternavn

Navn Etternavn

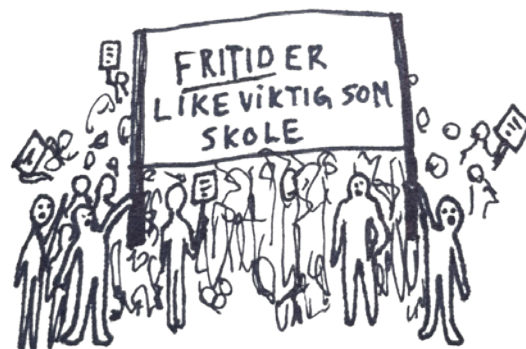
Navn Etternavn

Navn Etternavn

Navn Etternavn

Navn Etternavn

2) Stubberudlien, J. (2020) – Ikke kødd med det! Oavis.no <https://www.oavis.no/budsjett-flame-fritidssenter-fritidsklubb/ikke-kodd-med-det/535846>

PROTEST FORAN RÅDHUSET

MÅLGRUPPE: ungdommer, politikere, voksne

HVA ER DET FOR NOE?

En protest, eller demonstrasjon, er å samle mange folk på et sted samtidig, der alle ønsker å være med og si ifra at noe skal endres på.

HVA OPPNÅR DERE MED AKSJONEN?

Dere får synlighet om saken, og de som er enige med dere og som blir med på protesten, får sterkere tilhørighet til saken. Det styrker også samarbeidet deres med dem. Politikerne kan føle seg presset til å gjøre noe for saken deres.

HVA TRENGER DERE?

- Et møte med alle som vil være med på å arrangere protesten, med en tydelig ansvarsfordeling av hvem som gjør hva og når, og hvor dere bestemmer en dato for protesten
- Plakater, megafon /mikrofon, valgfritt: fakler og tøystoff + maling (banner)

Husk å søke om tillatelse til å gjennomføre protesten utenfor rådhuset. Informasjon om hvem dere kontakter om dette, finner dere på kommunens nettside. Send inn en søknad, eller spør om tillatelse til å gjennomføre protesten på den datoen dere har planlagt.

Velg en dag for protesten hvor dere vet at dere får med mange som vil delta, og dere vet at de som protesten er rettet mot, for eksempel lokalpolitikere, får med seg at protesten skjer.

Ta kontakt med alle grupper av folk (politiske partier, ungdomsorganisasjoner, andre fritidsklubber, ungdomsgrupper osv.) som er enige med dere i det protesten handler om, og spør om de vil bli med som medarrangører.

FÅ FOLK TIL Å MØTE OPP PÅ PROTESTEN

1. Få alle ungdommene som bruker klubben, og alle andre som bryr seg om klubben, til å møte opp ved å informere om protesten gjennom ulike kanaler. Lag plakater om protesten og heng opp disse rundt om i nærmiljøet. Be elevrådet om å sende ut informasjon om protesten gjennom skolemeldingsappen. Eventuelt kan dere sende en e-post til rektor selv for å be om det. Del informasjon om protesten i sosiale medier. Hvis det finnes Facebook-grupper for folk som bor i kommunen, del informasjon der.
2. Inviter ungdomsorganisasjoner, elevrådet, ungdomsrådet, frivillige på klubben, klubbrådet og lokalpolitikere til å holde taler under protesten. Ta med et stort stoff dere har skrevet navnet på klubben på, og/eller plakater med slagord dere har laget på en klubbkveld om den saken som protesten handler om.
3. Og husk – tips lokalavisen i forveien om protesten slik at de kan komme og skrive om den.

TIPS:

LAG EN PAPPUS-PROTEST

Lag et hus (eller flere hus) av kartong eller papp, og skriv et slagord på veggene. Sett opp pappusene rundt omkring i nærområdet for å vise at ungdom trenger et bra sted å være. Ta bilde av hus(ene) og del i sosiale medier. Tips lokalavisen om å skrive om protesten. Pappus-protesten kan også være en del av en større protest foran rådhuset.

Hvem kan du samarbeide med?

For å få til å lage kule aktiviteter og få en sterkere stemme når dere skal jobbe for å endre noe med fritidsklubben, er det lurt å samarbeide med andre. Her er intervjuer med noen som representerer dem dere kan ta kontakt med.

POLITIKERE

AMANDA ANVAR - LOKALPOLITIKER

Hva kan ungdom ta kontakt om?

Vi som er lokalpolitikere er jo mennesker, med vanlige jobber, studier og vanlige liv. Vi skal bestemme veldig mange forskjellige ting. Det er vanskelig å ha oversikt over alt skjer der vi bor, hvis ikke folk gir oss beskjed om det som må bli bedre i nærmiljøet sitt. Derfor er vi helt avhengige av at folk tar kontakt med oss og sier ifra om ting som skjer i deres hverdag og hva de er opptatt av. Vi kan bare gjøre jobben vår bra hvis vi snakker med dere som er opptatt av hvordan det burde være der dere bor. Du kan ta kontakt med oss, og det er vår oppgave å lytte og vise hva dere

burde gjøre videre. Vi politikere kan ikke bestemme om dere skal ha hip-hop kurs eller ping-pong trening i dansesalen på tirsdager, eller hvor mange play-station spill dere skal ha. Det vi kan bestemme over, handler om de større tingene: Hvor mange dager i uka skal klubben være åpen? Hvor mange ansatte skal dere ha? Hvor mye penger skal dere få til å ha faste aktiviteter på hverdager eller i feriene? Sånne typer spørsmål er det viktig at dere snakker med oss om, rett og slett for at vi skal kunne gjøre en bra jobb med å gjøre fritiden deres bra.

Hvordan liker dere å bli kontaktet?

På kommunen eller bydelen din sin nettside, finner du e-posten og telefonnummeret til alle lokalpoli-

tikerne dine. Mail-innboksen til en lokalpolitiker er ofte kaotisk (det er i hvert fall min). For å være sikker på at politikeren dere vil ha kontakt med ser at dere har spurt om noe, er det kjempelurt å ringe. Når du ringer, kan du kort fortelle hva det handler om, og heller ha en e-post klar med mer informasjon som du kan sende rett etterpå. Om du ikke får kontakt første gang du ringer, prøv noen timer eller en dag senere. Dersom det ikke går, kan du sende en SMS med kort info og sende en e-post rett etterpå med mer info.

UNGDOMSRÅD

TINA GJØSDAL - MEDLEM AV UNGDOMSRÅDET I VOLDA

Hva kan ungdom ta kontakt om?
Absolutt alt som handler om ting som politikerne kan endre på for at det skal bli bedre å være ungdom der du bor. Det kan være å samarbeide om å arrangere noe som kan vise frem en politisk utfordring, eller bare et tema som du vil at vi skal ta opp med politikerne. Når en ungdom tar kontakt med en av oss i ungdomsrådet for å ta opp et tema, tar vi det opp i rådet med en gang, og så tar vi det videre til politikerne.

Hvordan liker dere å bli kontaktet?
På skolen din skal det være en ungdom som sitter i ungdomsrådet, og som skal representere dine meninger. Om du ikke vet hvem det er, kan du spørre en i elevrådet. Ta kontakt i et friminutt, eller send en e-post – alt fungerer! Om du ikke går på skole, eller om du ikke vil ta kontakt med skolerepresentanten din, er det bare å sende en e-post til sekretæren til ungdomsrådet. Hvis du søker opp «ungdomsråd» på kommunens nettside, finner du kontaktinformasjon med en gang.

BARNE- OG UNGDOMSORGANISASJONER

VICTORIA OPHEIM GALÅEN - LEDER AV UNGORG (BARNE- OG UNGDOMS- ORGANISASJONENE I OSLO)

Hva kan ungdom ta kontakt om?
Det er veldig mange ungdomsgrupper som vil høre fra dere om temaet deres: speidergrupper, sjakkklubber, lokallag i organisasjoner som Natur og Ungdom eller et ungdomsparti, og organisasjoner som jobber med livssyn, slik som Humanistisk Ungdom. Husk på at det finnes en organisasjon for alle personer og alle saker der ute! Vi som er i barne- og ungdomsorganisasjoner, kan mye om hvordan unge kan skape lokalsamfunn fulle av mening. Om du vil skape endring, kan du starte med å invitere en ungdomsorganisasjon på besøk til dere. Mange kommer gjerne og står på stand, holder en presentasjon eller deltar i en debatt.

Hvordan liker dere å bli kontaktet?
Mesteparten av ungdomsorganisasjonene blir veldig gira om de mottar en melding. De fleste organisasjoner har en nettside med telefonnummer, eller en Instagram-konto å melde. Hvis du ikke vet hvilke ungdomsorganisasjoner som finnes der du bor, går det også an å spørre ungdomsrådet om hva som finnes – de har ofte oversikt.

FRITIDSKLUBB-ANSATTE

ARYA KESHVARI - SEKSJONSLEDER PÅ TROSTERUDKLUBBEN

Hva kan ungdom ta kontakt om?
Alt! Jobben vår er å lytte til og hjelpe deg. Både hjelpe deg å si ifra om ting politikerne må endre på, og det vi ansatte på klubben kan bestemme selv med dere. Når det er ting som politikerne bestemmer over og ikke vi, kan vi hjelpe dere med å få kontakt med riktige personer for å komme dere videre, og vi kan hjelpe til med å arrangere møter og aktiviteter på selve klubben. Dere kan be oss om råd, hjelp til praktiske ting, eller litt drahjelp i starten. Vi vil at ungdommene som bruker klubben skal bestemme mest mulig, og vil kjempegjerne høre fra dere.

Hvordan liker dere å bli kontaktet?
Det enkleste er jo å snakke med oss på selve klubben en dag den er åpen, men sosiale medier, SMS, telefon og e-post fungerer også. Vi svarer overalt. Likevel har mange klubbansatte litt lite tid til å lese e-poster, så det kan være lurt å ringe og gi beskjed om dere sender noe der.

NOTATER:

Redd Barna

BARNEKONVENSJONEN I KORTVERSJON

– omskrevet av Redd Barna

1 Barns alder

Alle barn under 18 år regnes som barn.

2 Ikke-diskriminering

Alle barn har de samme rettighetene.

3 Til barnets beste

Alle tiltak som angår barn, skal ta hensyn til barnets beste.

4 Statens ansvar

Staten har ansvaret for at alle barn får sine rettigheter oppfylt.

5 og 18 Foreldreansvaret

Foreldrene har hovedansvaret for å oppdra barn.

6 Rett til liv

Alle barn har rett til å vokse opp.

7 og 8 Identitet

Alle barn har rett til et navn og en nasjonalitet, og de har rett til å beholde disse.

9 Holde familien sammen

Ingen barn skal skilles fra foreldrene sine mot sin vilje hvis det ikke er til barnets beste.

10 og 22 Førre familier sammen

Alle flyktningbarn skal gis beskyttelse, humanitær hjelp og hjelp til å komme sammen med familien sin igjen.

11 Ulovlig bortføring og tilbakehold

Ingen barn skal tas ulovlig ut av et land eller hindres fra å reise tilbake.

12 Å si sin mening

Alle barn har rett til å si sin mening og til å bli hørt i saker som angår dem.

13 og 17 Få og gi informasjon, massemedier

Alle barn har rett til å søke etter, motta og gi informasjon. Staten skal beskytte barn mot skadelig informasjon.

14 og 15 Frihet til å tenke, tro og delta

Alle barn har rett til å tenke og tro på det de selv ønsker. Barn har rett til å delta i organisasjoner.

16 Privatliv

Alle barn har rett til privatliv.

19 Beskyttelse mot misbruk

Staten skal beskytte alle barn mot fysisk eller psykisk mishandling, forsømmelse eller utnyttning fra foreldre og andre omsorgspersoner.

20 Barn uten familie

Alle barn uten familie har rett til beskyttelse og omsorg.

21 Adopsjon

Adopsjon av barn skal foregå slik loven bestemmer, og være til barnets beste.

23 Funksjonshemmede barn

Alle barn med funksjonshemninger har rett til et godt liv, og de har krav på spesiell støtte.

24 Helse

Alle syke barn har rett til den beste medisinske behandling staten kan gi.

25 Barn under offentlig omsorg

Alle barn på sykehus, barnehjem og andre institusjoner har krav på at det følges nøye med på hvordan de har det.

26 Sosialtjenester

Foreldre skal gi barn økonomisk trygghet, og staten skal hjelpe foreldrene med dette når dette er nødvendig.

27 Levestandard

Alle barn har rett til god nok levestandard slik at de har det de trenger for å leve og for å ha en meningsfylt hverdag.

28 og 29 Utdanning

Alle barn har rett til utdanning som gir dem mulighet for utvikling.

30 Minoriteter og urbefolkning

Alle minoritetsbarn har rett til å snakke sitt eget språk, ha sin egen kultur og sin egen tro.

31 Lek og fritid

Alle barn har rett til hvile, fritid og lek.

32 Barnearbeid

Alle barn skal beskyttes mot økonomisk utbytting. Arbeid skal ikke svekke muligheten til å gå på skole eller utvikle seg.

33 Narkotika og rus

Alle barn skal beskyttes mot ulovlig bruk, salg og produksjon av narkotiske stoffer.

34, 35 og 36 Utnytting

Alle barn skal beskyttes mot alle former for utbytting (for eksempel seksuelt misbruk, bortføring og salg).

37 Fengsel og tortur

Alle barn skal beskyttes mot tortur og umenneskelig behandling.

38 Barn i krig

Alle barn under 15 år skal beskyttes mot å bli vervet som soldater eller å delta i krig. I noen land er aldersgrensen 18 år.

39 Hjelp til å få det bra igjen

Alle barn som er blitt misbrukt, utnyttet eller forsømt, skal få hjelp til å få det bra igjen.

40 Beskyttelse ved lovbrudd

Alle barn som er anklaget eller dømt for lovbrudd, har rett til en behandling som sikrer deres verdighet og fremmer deres respekt for menneskerettighetene.

41 Når andre lover er bedre

Barnekonvensjonen gjelder ikke hvis andre nasjonale eller internasjonale lover sikrer barnet på en bedre måte.

42 Få vite om barns rettigheter

Staten skal sørge for at barn og voksne blir kjent med Barnekonvensjonen.

TUSEN TAKK!

til alle ungdommer på fritidsklubb, frivillige på klubb, klubbråd og klubbansatte, ungdomsråd, ungdomsorganisasjoner, lokalpolitikere, og fagfolk som har bidratt med ideer, tegninger og tanker til dette heftet!